

MŁODŹ (77) *sb f*

młodź (77), [**młodz**].

młodź (17). ◇ młodź- (6), młodź- (6); młodź- *Mącz* (5), młodź- *MurzHist*, *GórnTroas*, *GosłCast* (3); młodź- : młodź- *KochPs* (1:1).

sg N młodź (39). ◇ *G* młodzi (10), młodzi(e)*j* (1) *Calep*. ◇ *D* młodzi (3). ◇ *A* młodź (21). ◇ *I* młodzią (1). ◇ *L* młodzi(e)*j* (1). ◇ *V* młodź (1).

Składnia orzeczenia typu: młodź byli (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

Coll. od „młody”:

1. Młodzi ludzie, przeważnie płci męskiej; *iuventus Murm*, *Mymer*¹, *BartBydg*, *Mącz*, *Modrz*, *Calep*, *Cn*; *iuenta*, *pubes Mącz*, *Calep*, *Cn*; *adolescentia Mącz* (72) : *Murm* 46; *Mymer*¹ 22v; *BartBydg* 78; Wtem się obrocił do młodzi którą tam itała i rzekł im/ Synaczkowie mili *MurzHist* S2; *GliczKsiąż* E6; *BielKron* 416v; A tak doma przyprawiona młodź/ takowymi Xtały gdy było potrzeba na wojnę połtępowali *KwiatKsiąż* N2v, C, C4, C4v, M2v M3; *Iuventus*, *Młodź* od dwudzieftu lat aż do ośmi y dwudzieftu. *Mącz* 179c, 72a, 106a, 127b, 142d, 179c (16); *GórnDworz* V4; By Sláchtá iáko indźiey/ po Mieściech mieszkała/ Tákby młodź itátecznym ćwiczeniem zrownála. Strzegliby sie frogości Mieyśkiego Vrządu/ Przeftályby [Przeftályby *BielRozm* 23] zuchwáłtwa y innego błędu. *BielSat* D [*idem BielRozm*]; iż młodź tá która sie ná wsi rodzi/ godnieyfa ieft ku ćwiczeniu rzeczám Rycerfkim *BielSpr* 2, 1, 3, 11, 12v, 38v; *RejPosWstaw* [41³]; *ModrzBaz* 134v; Iáki to wrzod fzkodliwy w rzeczypópolitey/ Młodź wżeteczna *KochOdpr* C3; Młodź wyśieczono/ pány ślubu nie czekály/ Káplani zbici/ wdowy pogrzebu nie miály. *KochPs* 118; *SkarŻyw* 444; *BielRozm* 23; Bo co owo młodź ślecie do Włoch dla tańcow/ dla lutnie *GórnRozm* D3v, L3 [2 r.]; *Calep* 365b, 573a, [745]a, [871]b [2 r.]; *Phil* K2; *GórnTroas* 75; *GrabPospR* K4; wybił młodź ich [...] Nie miał lutości nád młokošem/ ani nád pánienką *PowodPr* 11, 19, 81, 82; O niewiáfto/ niewiáfto/ ftuczne sídło młodzi/ Piérwżéy śmierci przyczyno/ káždy ná cię godzi *GosłCast* 15, 6, 9 *żp*, 31; *SapEpit* B3v; [Młodz/ Pubes, *iuventus*, *adolescentia Volck* L13].

młodź czyja [w *tym: ai poss* (3), *G sb* (1)] (4): W ktorey mierze młoc Rzymfka podług itarego zwyczaju wybornie była poftanowiona *KwiatKsiąż* D3v; *Mącz* 93b; áby przednia młodź Rycerftwa Koronnego/ niewważnym ízáfunkiem/ y lámá siebie/ y dobr/ y Fámiliey íwey [...] nie zázodźiła *PowodPr* 58; Bochmy tego wielokróc doświádczyli/ [...] że niezliczona liczbá młodzi ízlácheckiey do boiu godney/ tu domá prozno zoftawála *VotSzl* C3.

W porównaniu (1): ták goráczy/ iáko owá młodź/ [...] miłowác/ y to co oni czynią/ czynić chciál *GórnDworz* Kk7.

Wyrażenia: »młodź dziecinna, nieporastájaca« (1:1): *Impubes* – Ten ktori iefzcze na brodzie y łunie włofow nie puźczą, młodz dziecinna. *Calep* 514b; *Investis* [...] *idem est quod impubis* – Młod nieporáftajacą. *Calep* 559a.

»kwitnáca młodź« (1): Po wsiách/ po mieściech kwitnácéy młodzi Táci doftátek iego wiek zrodzi *KochPs* 106.

Szeregi: »młodź a (albo) dzieci (*a. dziatki*)« [szyk 1:1] (2): *Mącz* 134b; Przeto mądrze á fłufnie czynią Páfterze Kościoła święte⁸⁰/ ktorzy młodź álbo dziatki wczás á pilnie zá młodych lat ich/ każą wczyc Kátechizmu *WujJudConf* 199.

»młodź i dziewice« (1): Młodz y dziewice [*Iuvenes et virgines*]/ ftarzy y ż młodem i chwalcie imię boże. *WróbŻołt* 148/12.

2. *Wiek dojrzałości płciowej młodych ludzi bezpośredni po latach dzieciennych; ephebia, pubertas* *Mącz, Cn; adolescentia* *Mącz* (4) : Adolescenturio, Pieścić fie/ po dziećinsku łobie poczinąć/ też z dziećinłtwá wychodzić ku młodźy. *Mącz* 262a; Pubertas, Młodź/ Młodzieńftwo/ Czas zwłafzczá włtępowanie w małżeński ftan/ gdy dzieweczki máyą 12 á młodzieńczyk 14. lat. *Mącz* 329a, 106a, 262a.

3. *Młode drzewka* (1) : Sprochniały pień podśieczony/ pátrż iáko zá czáfem/ Ófadza fię nowym láfem. Z ciála mátki pobutwiały młodź wynika nowa [*bibl. Iob* 11/9] *KlonŻal* C2v.

Cf **MŁODOŚĆ, MŁODZIEŃSTWO, MŁODZIEŻ**

JB